

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE
ANALIZA TRAJNOSTNEGA POROČANJA IZBRANE BANKE

Ljubljana, junij 2023

PIKA SELAN

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Pika Selan, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Analiza trajnostnega poročanja izbrane banke, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Markom Hočevarjem

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu preko Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.
11. da sem preveril verodostojnost informacij, ki izhajajo iz zapisov na podlagi uporabe orodij umetne inteligence.

V Ljubljani, dne 22. 06. 2023

Podpis študentke: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	TRAJNOSTNI RAZVOJ.....	2
2.1	Stebri trajnostnega razvoja.....	2
2.2	Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja	4
2.2.1	Kjotski protokol.....	5
2.2.2	Pariški sporazum o trajnostnem razvoju.....	5
2.3	Standardi o trajnostnem razvoju	6
2.3.1	Cilji trajnostnega razvoja.....	7
2.3.1.1	<i>Opredelitev trajnostnih ciljev .....</i>	<i>8</i>
3	TRAJNOSTNO POROČANJE.....	10
3.1	Vsebina, namen in zahteve trajnostnega poročanja	11
3.2	Standardi GRI.....	12
3.2.1	Modularni sklop standardov GRI	12
3.2.1.1	<i>Univerzalni standardi .....</i>	<i>13</i>
3.2.1.2	<i>Sektorski standardi .....</i>	<i>14</i>
3.2.1.3	<i>Tematski standardi.....</i>	<i>14</i>
4	TRAJNOSTNO POROČANJE BANK	14
4.1	Načela za odgovorno bančništvo	15
4.1.1	Namen, vizija in misija Okoljskega programa Združenih narodov.....	16
4.2	Zavezništvo za podnebno nevtrarno bančništvo	16
4.3	Trajnostno poročanje banke NLB.....	17
4.3.1	Sodelovanje s strokovnimi in poslovnimi združenji	18
4.3.2	Trajnostna strategija Skupine NLB	19
4.3.3	Zaveza načelom OZN za odgovorno bančništvo.....	19
4.3.4	Ključni dosežki v letu 2022	20
5	SKLEP.....	22
	LITERATURA IN VIRI	23

KAZALO SLIK

Slika 1: Stebri trajnostnega razvoja.....	3
Slika 2: Preplet treh stebrov	4
Slika 3: 17 ciljev trajnostnega razvoja	7
Slika 4: Modularni sklop GRI standardov.....	13
Slika 5: Načela odgovornega bančništva	15
Slika 6: Trajnostni cilji NLB Skupine.....	17

SEZNAM KRATIC

angl. – angleško

ESG – (angl. Environment, Social, Governance); Okolje, družba, upravljanje

EU – (angl. European Union); Evropska unija

EUR – Evro

GRI – (angl. Global Reporting Initiative); Globalna pobuda za poročanje

NLB – Nova ljubljanska banka

NZBA – (angl. Net Zero Banking Alliance); Zavezništvo za podnebno nevtrarno bančništvo

OZN – (angl. UN – United Nations); Organizacija združenih narodov

SDG – (angl. Sustainable Development Goals); Cilji trajnostnega razvoja

UNEP – (angl. United Nations Environment Programme); Okoljski program Združenih narodov

UNEP FI – (angl. United Nations Environment Programme Finance Initiative); Finančna pobuda programa Združenih narodov za okolje

UNFCCC – (angl. United Nations Framework Convention on Climate Change); Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja

UNODC – (angl. United Nations Office on Drugs and Crime); Urad združenih narodov za droge in kriminal

1 UVOD

Trajnostni razvoj je razvoj, katerega namen je izpolnjevati potrebe sedanjih potrošnikov, ne da bi pri tem ogrozil sposobnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje lastne potrebe. Na tak način lahko vsi, tako kot posamezniki kot podjetja, naredimo kaj v tej smeri, kjer upoštevamo ekonomske, okoljske in socialne vidike.

Namen naloge je izvedeti, kako banke prispevajo k trajnostnim ciljem in kaj delajo na tem, da bi prispevale k pozitivnim vplivom trajnostnega razvoja ter kaj to za njih pomeni. Cilj naloge je predstaviti trajnostni razvoj na splošno, trajnostne cilje, standarde in pomen trajnostnega poročanja ter na koncu še analizirati trajnostno poročanje v letnem poročilu banke NLB iz leta 2022.

Zaključna strokovna naloga je sestavljena iz treh glavnih poglavij. V prvem bom predstavila pomen trajnostnega razvoja in njegove stebre, ki so ključni del pomena trajnostnega razvoja. Omenila bom tudi Okvirno konvencijo Združenih narodov o spremembi podnebja, njihovo delovanje ter kaj je pripeljalo do Kjotskega protokola. Nadaljevala bom s predstavitvijo Pariškega sporazuma, ki se šteje kot nadaljevanje Kjotskega protokola od leta 2020 naprej. Na koncu pa bom predstavila cilje trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Goals), ki so določeni v Agendi 2030 ter kako je prišlo do teh ciljev. Vsakega izmed njih bom na kratko predstavila, kaj naj bi pomenil in kako bomo ta cilj dosegli.

V drugem poglavju bom nadaljevala z trajnostnim poročanjem. Drugače rečeno je nefinančna oblika poročanja, ki podjetjem omogoča pri opredelitvi napredka pri doseganju zadanih ciljev in pomaga podjetjem pri komunikaciji s svojimi deležniki. Osredotočila se bom tudi na standarde GRI, ki jih lahko organizacije uporabljajo za poročanje o trajnostnem razvoju.

V tretjem poglavju pa se bom osredotočila predvsem na trajnostno poročanje bank ter opredelila načela za odgovorno bančništvo, ki jih je razvila osrednja skupina bank in so oblikovana na način, da lahko vsaka banka uskladi svojo poslovno strategijo tako, da sledi ciljem družbe. Za konec pa bom analizirala trajnostno poročilo Skupine NLB iz leta 2022. Predstavila bom, kaj je Skupina NLB v preteklem letu dosegla, na katere trajnostne cilje se osredotoča, s katerimi poslovnimi partnerji sodeluje in kateri so njeni ključni dosežki do sedaj.

2 TRAJNOSTNI RAZVOJ

Trajnostni razvoj je koncept, ki se je pričel uveljavljati po letu 1987, ko je Brundtlandovo poročilo prvič pričelo opozarjati na negativne okoljske posledice gospodarske rasti in globalizacije ter skušalo najti možne rešitve za težave, ki jih povzročata naraščanje števila prebivalstva in industrializacija (Acciona, 2020).

Zlato pravilo etike pravi »Obravnavaj drugega tako, kot bi si želeli, da drugi obravnavajo vas.« Ta definicija je osnova za eno prvih definicij trajnostnega razvoja (Ekvilib Inštitut, 2017b).

Pomen trajnostnega razvoja je, da izpolnjuje sedanje potrebe ljudi, ne da bi pri tem ogrozil sposobnosti prihodnjih generacij, da zadovoljijo lastne potrebe. To lahko pojasnimo z tremi zahtevami in sicer (Jaklič, 2017, str. 72):

- prihodnje generacije bi morale podedovati premoženje človekovega truda in okolja,
- prihodnje generacije bi morale podedovati naravne dobrine, vsaj takšne, kot jih je dobila prejšnja generacija,
- podedovano bi moralo vsebovati ustvarjeno premoženje, naravno premoženje ter znanje.

Razumevanje trajnostnega razvoja temelji na spoznanju, da smo omejeni s količino virov na našem planetu in da bi jih morali uporabljati premišljeno ter jih pravično porazdeliti. Ena stran te omejitve so neobnovljivi viri (npr. premog, nafta, zemeljski plin), ki so na voljo in jih je potrebno uporabljati sorazmerno in preudarno, da jih bodo lahko uporabljale tudi prihodnje generacije, saj ko jih bo enkrat zmanjkalo, jih ne bomo mogli pridobiti nazaj. Druga stran pa se nanaša na obremenitev okolja, ki je posledica uporabe neobnavljivih virov, saj ima planet omejeno sposobnost absorpcije onesnaževanja, kar je najbolj razvidno iz primera podnebnih sprememb, ki nastanejo z izgorevanjem premoga, nafte in zemeljskega plina. Če omejitve presežemo, to vpliva na podnebje in sistem, kar pa ima lahko resne posledice za naravo in ljudi (Dallmer, brez datuma).

Koncept trajnostnega razvoja je možno razlagati na veliko različnih načinov, a kljub temu je njegov glavni pristop, pristop k razvoju, ki želi uravnotežiti različne potrebe vseh ljudi v obstoječih in prihodnjih skupnosti ter zadovoljevanje okoljskih, socialnih in gospodarskih omejitev, s katerimi se soočamo kot družba (Sustainable Development Commission, brez datuma).

2.1 Stebri trajnostnega razvoja

Ko govorimo o trajnostnem razvoju se težko izognemo zgoraj omenjenemu konceptu. Koncept zajema tri stebre trajnostnega razvoja. To so okolje, gospodarstvo in družba, imenovani tudi »ekonomski, okoljski in socialni steber«. Gre torej za razvoj, ki si želi ohranjati ravnovesje med omenjenimi stebri in pomeni pot k ravnotežju v družbi in naravi.

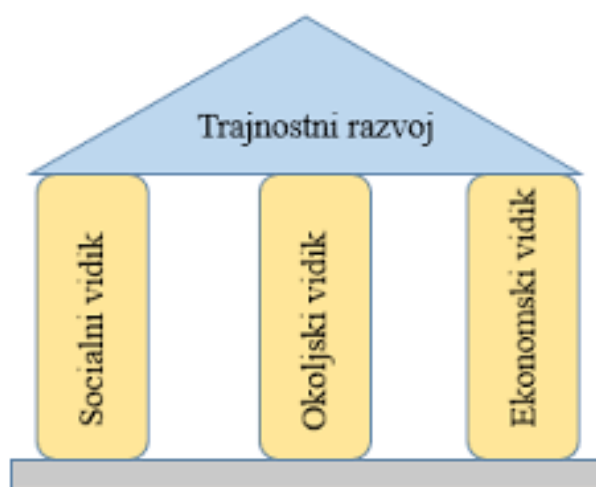
Takoj, ko so vsi trije stebri enakomerno in enakovredno upoštevani, lahko zares govorimo o trajnostnem razvoju. Se pravi, se trajnostni razvoj ne osredotoča samo na okoljska vprašanja, ampak tudi na družbena in gospodarska (Bradač Hojnik, 2022, str. 20).

Kratika ESG, ki predstavlja okoljske, socialne in upravljalne standarde, je skupni izraz za skupek standardov, ki se uporabljajo za ocenjevanje organizacij glede na njihov odnos do okolja, družbe in upravljanja. Ta celovita ocena je ključna pri odločanju potencialnih investorjev o naložbah v organizacije. Na tak način organizacije lahko širijo svoje poslovanje in krepijo svoje položaje na trgu (SIQ, brez datuma).

Okoljski standardi omogočajo vpogled v prizadevanja organizacije za varovanje okolja, medtem ko družbena odgovornost odraža njen odnos do vseh zainteresiranih strani. Upravljanje pa se nanaša na vodenje in vodstvo organizacije, uveljavljanje najboljših praks, spoštovanje etičnih načel poslovanja ter zaščito pravic vseh deležnikov (SIQ, brez datuma).

Slika 1 prikazuje, da je trajnostni koncept lahko dosežen le z upoštevanjem vseh treh elementov skupaj, hkrati in enako.

Slika 1: Stebri trajnostnega razvoja

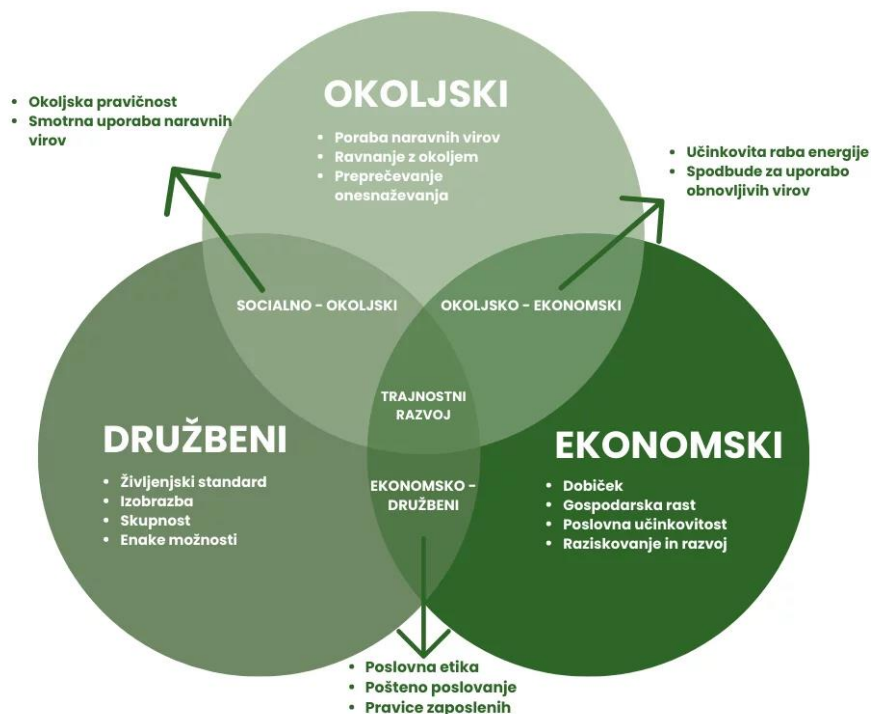
Vir: University of York (2017).

Poudarek ni samo na okoljskem razvoju, kot se pogosto razume pod pojmom »trajnostni razvoj.« Ravno tako sta pomembna gospodarski in socialni razvoj v povezavi z okoljem. Ob tem pa ne smemo zanemariti kulture družbe, ki je podporno stebro razvoja (Ekvilib Inštitut, 2017b).

Pri okoljskem stebru morajo podjetja podpirati in varovati okolje in pri temu ne škodovati. Družbeni steber se nanaša na to, kako morajo podjetja upravljati odnose med deležniki in podpreti skupnost. V gospodarskem stebru pa je naloga podjetij, da izpolnjujejo vse svoje finančne obveznosti in biti ekonomsko spodobna preživeti (Green Business Bureau, 2021).

Slika 2 prikazuje, na kakšne načine se lahko prepletajo ti trije stebri, a samo kot že omenjeno, ko se prepletajo vsi trije skupaj, lahko govorimo o trajnostnem razvoju.

Slika 2: Preplet treh stebrov

Vir: SIQ (2022).

2.2 Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja

Eden najpomembnejših mednarodnih sporazumov o podnebnem ukrepanju je Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja (angl. UNFCCC). Konvencija je oblikovana kot okvir za države, ki sodelujejo pri omejevanju dvigovanja povprečne temperature in podnebnih sprememb ter soočanju s posledicami. Konvencija se je ravnala po vsebini Monteralskega protokola, drugače poimenovano po sporazumu o substancah, katere škodljivo vplivajo na ozonski plašč, ki je bil sprejet v letu 1987 (Nenad, 2016).

Okvirna konvencija Združenih narodov o spremembi podnebja je ena izmed treh konvencij, ki so bile sprejete leta 1992 v Riu de Janeiru v Braziliji, ko je nacionalna skupnost izpostavila problem in priznala, da je treba začeti ukrepati, da bodo lahko zaščitili človeško populacijo in okolje ter omejili emisije toplogrednih plinov. Konvencijo so takrat ratificirale skoraj vse države sveta. Glavni cilj konvencije je stabilizacija koncentracij emisij toplogrednih plinov do take mere, da ne ogroža proizvodnje hrane in da se lahko omogoči trajnostni gospodarski razvoj (United Nations Framework Convention on Climate Change, brez datuma).

V skladu s konvencijo se industrijske države strinjajo, da bodo v podporo dejavnostim v zvezi z podnebnimi spremembami v razvojnih državah z zagotavljanjem finančne podpore za potrebno ukrepanje proti podnebnim spremembam. Industrijske države se ravno tako strinjajo, da bodo delile svojo tehnologijo z manj razvitimi državami. Z omenjeno konvencijo je bil tako vzpostavljen sistem donacij in posojil, ki ga upravlja Globalni sklad za okolje (United Nations Framework Convention on Climate Change, brez datuma).

2.2.1 Kjotski protokol

Kjotski protokol je mednarodna pogodba, poimenovana po japonskem mestu, kjer je bila pogodba sprejeta decembra leta 1997, katere cilj je bil zmanjšati emisije šestih toplogrednih plinov, ki prispevajo k globalnem segrevanju, v 41 državah zunaj Evropske Unije in v Evropski Uniji (v nadaljevanju EU). Toplogredni plini, kot so ogljikov dioksid, metan, dušikov oksid, perfluorogljikovodik, fluorogljikovodik ter žveplov heksafluorid, vplivajo na globalno ozračje na načine, ki naj bi vodili do povišanja globalne povprečne temperature, znano tudi kot globalno segrevanje. Mednarodna pogodba je bila takrat razglašena za najpomembnejšo okoljsko pogodbo kot prvi dodatek k Okvirni konvenciji Združenih narodov o spremembi podnebja. Kjotski protokol je tako začel veljati leta 2005 (Kyoto Protocol, brez datuma).

Na 18. konferenci pogodbenic, ki je potekala leta 2012, so se države dogovorile, da bodo Kjotski protokol podaljšali do leta 2020, hkrati pa se zaobljubile, da bodo do leta 2015 oblikovali novo, celovito in pravno zavezujočo podnebno pogodbo, ki bi od držav, ki proizvajajo toplogredne pline in od držav, ki ne upoštevajo Kjotskega protokola (Kitajska, Indija, Združene države), zahtevala, da omejijo in zmanjšajo svoje emisije toplogrednih plinov. Nova pogodba, naj bi v celoti nadomestila Kjotski protokol (Kyoto Protocol, brez datuma).

Leta 2020, ko se je izteklo obdobje Kjotskega protokola, ga je tako nadomestil Pariški sporazum, ki je pripeljal do nadaljevanje zavezanosti držav k ukrepanju na področju podnebnih sprememb in doseganja novih ciljev za pospešitev prizadevanja pri omejevanju globalnega segrevanja (Evropski svet, 2023).

2.2.2 Pariški sporazum o trajnostnem razvoju

Pariški sporazum, tudi znano kot del Okvirne Konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, je mednarodni dogovor o ukrepanju proti podnebnim spremembam, ki je bil sprejet decembra 2015 na konferenci v Parizu. Pričel je veljati naslednje leto 4. novembra. Vse države članice EU so podpisale in ratificirale Pariški sporazum ter so zavezane k njegovemu izvajanju. S to zavezo so se države članice zavzele, da bodo prizadevno delovale, da bi EU do leta 2050 postala prvo podnebno nevtravno gospodarstvo in nevtralna družba. EU je v boju proti podnebnim spremembam trenutno ena vodilnih sil na svetu. S svojimi

odločilnimi politikami in ukrepi določa globalne standarde ter spodbuja podnebne ambicije po vsem svetu (Evropski svet, 2023).

Namen sporazuma je strateški načrt, ki prinaša spremembe in rešitve, kako naj bi omejili globalno segrevanje. Načrt predstavlja več elementov, kako naj bi države to omejile. Glavni dolgoročni cilj sporazuma je zmanjšati emisije toplogrednih plinov in omejiti globalno segrevanje na manj kot 2 stopinji Celzija nad predindustrijsko ravno, ter si prizadevati omejiti segrevanje na 1,5 stopinje Celzija. Med vladnimi politikami je bilo dogovorjeno, da bodo na vsake pet let predstavile svoje strateške načrte, kjer bodo cilji vsakič zastavljeni bolj ambiciozno ter, da bodo javno razkrivale, kako napredujejo pri izpolnjevanju danega strateškega načrta. EU ter druge bolj razvite države, ki niso v EU, pa se bodo zavzemale za to, da bodo tudi v bodoče zagotavljale finančna sredstva za ukrepe na področju podnebnih sprememb, pri čemer bodo lahko države še naprej zmanjševale emisije in postajale bolj odporne na posledice podnebnih sprememb (Evropski svet, 2023).

Sporazum je bil podpisan s strani več kot 190 držav, vključno z ZDA, Kitajsko, Indijo in EU. Večina držav se je zavezala, da bodo prispevale k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in sprejele ukrepe za zmanjšanje učinkov podnebnih sprememb (Evropski svet, 2023).

2.3 Standardi o trajnostnem razvoju

Leta 2015 je bila potrjena Agenda 2030, ki obsega 17 ciljev trajnostnega razvoja in 169 podciljev. Ta Agenda poziva in hkrati zahteva, da se mednarodna skupnost, vključno z vladami, civilno družbo in zasebnim sektorjem, poveže v skupnem sodelovanju in skupaj poišče rešitve za najbolj kritične izzive na svetu (Cipra, 2019). Agenda 2030 uravnoteženo združuje stebre trajnostnega razvoja, ki so predstavljeni v točki 2.1. Te stebre pa prepletajo cilji trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Goals, v nadaljevanju SDG), (Statistični urad Republike Slovenije, brez datuma).

Agenda 2030 ni pravno zavezujoča, a je splošno sprejet dogovor med vsemi 193 državami članic Organizacije združenih narodov (v nadaljevanju OZN). Predstavlja skupni okvir v katerem se mednarodno in nacionalno uveljavljajo prizadevanja za odpravljanje globalnih izzivov (Cipra, 2019). Spodbuja ukrepe na petih ključnih področjih in sicer pri ljudeh, planetu, napredku, miru ter partnerstvu. Agenda si prizadeva za gradnjo sveta, kjer bi ljudje lahko živeli v blaginji in hkrati upoštevali planetarne omejitve. Osnova njenega delovanja je vladavina prava in človekove pravice, zato poudarja pomembnost načela, da nikogar ne smemo izključiti (SDG Watch Europe, brez datuma).

Agenda 2030 zjema štiri komponente (SDG Watch Europe, brez datuma):

- Deklaracijo, s katero so svetovni voditelji predstavili svojo vizijo in skupna načela. Pomembna je za civilnodružbene organizacije, ker predstavlja okvir, ki zagotavlja, da so voditelji na vseh ravneh odgovorni za izvajanje Agende.

- Okvir rezultatov, ki vključujejo cilje trajnostnega razvoja in 169 podciljev. Cilji uravnavajo stebre trajnostnega razvoja.
- Sredstva za izvajanje, ki vključujejo zagotavljanje finančnih sredstev.
- Okvirji za spreminjanje in pregledovanje, kateri zajemajo načela za vključitev SDG ciljev v izvedbene načrte.

2.3.1 Cilji trajnostnega razvoja

Cilji trajnostnega razvoja izhajajo iz razvojnih ciljev tisočletja, ki so bili opredeljeni leta 2000. Ti so imeli cilj prepoloviti hudo revščino do leta 2015 in jo eliminirati v vseh možnih oblikah. Razvojni cilji tisočletja so se izkazali za uspešne pri mobilizaciji kolektivnih ukrepov, ki temeljijo na globalno dogovorjenih ciljev. Kljub temu pa je veliko držav na področju okoljske trajnosti doseglo premajhen napredek (SDG Watch Europe, brez datuma).

Cilji trajnostnega razvoja pa niso samo nadaljevanje razvojnih ciljev tisočletja, saj omenjajo kritična vprašanja, ki so povezana z okoljsko trajnostjo, gospodarskim razvojem, socialno vključenostjo in upravljalnim izzivom. Okvir ciljev trajnostnega razvoja pravi, da izboljšanje ni več naloga zgolj samo za države v razvoju, ampak tudi naloga razvitih držav. Univerzalne in neločljive cilje trajnostnega razvoja je potrebno izvajati celovito in na vključujoče načine ter skrbno spremljati, če so politike in institucije usklajene. Kljub prisotnim razhajanjem znotraj vlad, med akterji in sektorji, pa cilji omogočajo iskanje sinergij in prepoznavanje ovir (SDG Watch Europe, brez datuma).

Slika 3: 17 ciljev trajnostnega razvoja

Vir: Statistični urad Republike Slovenije (brez datuma).

Zgoraj na sliki 3 je prikazano 17 ciljev trajnostnega razvoja, vsak od njih pa ima svojo razlago, kaj je njegov namen, ki ga želi doseči.

Vsak trajnostni cilj predstavlja predlog vsem državam, ne glede na njihov gospodarski status, k ukrepanju za izboljšanje blaginje ljudi in ohranjanje zdravega planeta. Ti cilji poudarjajo, da je treba odpravljanje revščine združiti z načrti za gospodarsko rast ter reševanje družbenih potreb, kot so izobraževanje, zdravstvo, socialna zaščita in zaposlitvene možnosti, hkrati pa se boriti proti podnebnim spremembam in ohranjati okolje. Trajnostni cilji so zdaj bolj pomembni kot kadarkoli prej, saj predstavljajo ključni okvir za okrevanje po pandemiji covid-19 (angl. coronavirus disease 2019), (Organizacija združenih narodov, brez datuma).

2.3.1.1 Opredelitev trajnostnih ciljev

1) Prvi trajnostni cilj je še zmeraj eden izmed največjih izzivov s katerimi se spopada človeštvo. To je revščina po vsem svetu. Odpravljanje revščine ne vključuje le zagotavljanja dohodka, ampak tudi zagotavljanje dostopa do osnovnih dobrin, kot so hrana, voda, zdravstvena nega, izobraževanje in varno zatočišče. Na svetu ne sme biti nikogar, ki živi pod skrajno mejo revščine, ki se lahko meri tudi z dohodkom, kateri je pod 1,7 evra na dan na osebo (Skupaj močnejši, brez datuma).

2) V mnogih državah po celem svetu še vedno obstaja skrajna lakota in podhranjenost, kar predstavlja veliko oviro za razvoj. Po podatkih iz leta 2014 je kronično podhranjenih skoraj 795 milijonov ljudi, kar je dostikrat povezano z uničenjem okolja, sušo, itd. Skoraj polovica smrti otrok po svetu je posledica slabe prehrane. Agencije združenih narodov (npr. UNICEF) pomagajo revnim, podhranjenim otrokom s terapevtskimi živili, ki omogočajo, da si otrok povrne zdravo telesno težo v slabem mesecu. Cilj do leta 2030 je zagotoviti, da imajo vsi ljudje dostop do hrane kadarkoli skozi leto (Skupaj močnejši, brez datuma).

3) Tretji trajnostni cilj je zmanjšati umrljivost mater in otrok, popolnoma ustaviti epidemije, preprečevati in zdraviti odvisnost od drog, zmanjšati število smrti, itd. S tem ciljem želimo doseči univerzalno zdravstvo, omogočiti dostop do cenovno dostopnih zdravil in cepiv, posrbeti za zdrav način življenje ter spodbujati dobro počutje ljudi v vseh življenjskih obdobjih (Skupaj močnejši, brez datuma).

4) Od leta 2000 dalje beležimo precejšen napredek pri doseganju enotnega osnovnega izobraževanja, čeprav je po nekaterih regijah v razvoju težko doseči napredek zaradi visoke stopnje revščine, naravnih nesreč ali oboroženosti ljudi. Ker je izobraževanje pomemben del otrokovega odraščanja, je cilj omogočiti vsem deklicam in fantom, da dokončajo osnovno in srednjo šolo (Skupaj močnejši, brez datuma).

5) Peti trajnostni cilj je doseči enakovrednost med ženskami in moškimi, odpraviti vse možne oblike diskriminacije ter krepiti vlogo žensk in deklic po celem svetu (Skupaj močnejši, brez datuma).

6) Velik odstotek svetovnega prebivalstva se sooča s pomanjkanjem pitne vode, ta številka pa se še povečuje z globalnim segrevanjem. Zmanjšanje zalog pitne vode je velik izziv, ki

ga otežujejo suše in širjenje puščav. Da bi posledično zagotovili dostop do pitne vode, je potrebna ustrezna gradnja infrastrukture, zaščita in obnova vodnih ekosistemov ter spodbujanje učinkovite rabe vode in uporabe podpornih tehnologij v državah v razvoju (Skupaj močnejši, brez datuma).

7) Energetska revščina je ena največjih ovir za doseganje sedmega cilja trajnostnega razvoja. Pomanjkanje dostopa do energije lahko negativno vpliva na izobraževanje, zdravstveno oskrbo ter splošno kakovost življenja ljudi. Številne države v razvoju se soočajo s pomanjkanjem primerne infrastrukture in sredstev za zagotavljanje čistih virov energije, zato je pomembno, da se zagotovi podpora za izboljšanje stanja. Cilj do leta 2023 je zagotoviti zanesljivo in trajnostno energijo, kar bo pomagalo izboljšati življenje ljudjem po vsem svetu (Skupaj močnejši, brez datuma).

8) Ustvarjanje prostih delovnih mest ter spodbujanje podjetništva sta ključnega pomena za odpravo prisilnega dela, suženjstva ter trgovine z ljudmi. Pri tem trajnostnem cilju je cilj doseči popolno zaposelnost, zagotoviti delo za vse ter vzdrževati gospodarsko rast (Skupaj močnejši, brez datuma).

9) Tehnološki razvoj predstavlja ključno sredstvo za reševanje gospodarskih in okoljskih izzivov, hkrati pa omogoča ustvarjanje novih delovnih mest ter spodbuja učinkovito rabo energije. Zato v devetem trajnostnem cilju poskušamo zgraditi vzdržljivo infrastrukturo, spodbuditi trajnostno industrializacijo ter inovacijo (Skupaj močnejši, brez datuma).

10) Zmanjševanje neenakosti je ena ključnih nalog na mnogih področjih, ki zajemajo dohodkovno neenakost in spodbujanje vključevanja ljudi v družbeno, gospodarsko in politično življenje, ne glede na njihovo starost, spol, raso, vero, itd. Zato je cilj zmanjšati neenakost znotraj držav in tudi med državami (Skupaj močnejši, brez datuma).

11) Več kot polovica svetovnega prebivalstva danes že živi v urbanih območjih, kar pa predstavlja izziv pri upravljanju z naravnimi nesrečami. Še posebej problematična je hitra urbanizacija v povezavi s potresnimi območji, na katerih so zgrajena nekatera največja svetovna mesta. Na srečo nam seizmološke opazovalnice omogočajo pravočasno opozarjanje pred cunamiji, potresi in tropskimi cikloni v bližini. Cilj do leta 2030 je zagotoviti vsem prebivalcem dostop do varnega ter cenovno sprejemljivega prebivališča (Skupaj močnejši, brez datuma).

12) Dvanajsti cilj želi doseči trajnostno ravnanje z naravnimi viri ter s trajnostno proizvodnjo in odgovorno porabo zmanjševati količino odpadkov, spodbujati recikliranje in ponovno uporabo (Skupaj močnejši, brez datuma).

13) Posledice podnebnih sprememb čutijo že vse države sveta, še posebej pa so ranljive tiste, ki temeljijo na kmetijstvu, kar velja predvsem za države v razvoju. V zadnjih letih se je zaradi vedno toplejšega podnebja močno zmanjšala količina pridelanih žit, zato je trajnostni

cilj sprejeti take ukrepe, ki se prilagajajo podnebnim spremembam (Skupaj močnejši, brez datuma).

14) Globalni sistemi, ki jih poganjajo temperaturni tokovi in življenje v svetovnih oceanih, so bistvenega pomena za zagotavljanje ugodnega življenjskega okolja na Zemlji. Upravljanje s temi ključnimi viri je zato pomembnega pomena za blaginjo človeštva kot celoto. Posledično je zato naš cilj trajnostno upravljati in ohranjati obalne in morske ekosisteme (Skupaj močnejši, brez datuma).

15) Eden izmed ciljev je čimbolj ohraniti in obnoviti ekosisteme na kopnem, pod katere uvrščamo gozdove, mokrišča, planine in ravnice, ter zmanjševati izgube naravnega habitata in biotske raznovrstnosti (Skupaj močnejši, brez datuma).

16) Glavni namen tega trajnostnega cilja je spodbuditi miroljubne in odprte družbe s tem, da zmanjšamo nasilje, zatremo izkoriščanje otrok, omejimo korupcijo ter, da prebivalstvu omogočimo dostop do pravnega varstva. S tem se ukvarja urad združenih narodov za droge in kriminal. Urad združenih narodov za droge in kriminal (angl. UNODC) se osredotoča na preprečevanje izbruhov konfliktov z bojem proti korupciji, krepitvijo sistemov kazenskega prava, z bojem proti nedovoljeni trgovini ter spodbujanjem človekovih pravic na nemirnih območjih. Ohranjanje miru je eno od najbolj učinkovitih orodij za pomoč državam, ki se soočajo s konflikti na težki poti k miru (Skupaj močnejši, brez datuma).

17) Agenda 2030 zahetva sodelovanje vlad, zasebnega sektorja in civilne družbe, da dosežemo cilje trajnostnega razvoja. Ti cilji niso samo cilji nekaterih posameznikov ali skupin, ampak so pomembni za vse nas. Zato je pomembno, da se glas o trajnostnih ciljih širi in vključuje v vsakdanje življenje. Za doseg te ciljev je nujno, da se oživi globalno partnerstvo, ki bo omogočilo uresničevanje zastavljenih ciljev ter nudenje pomoči državam v razvoju (Skupaj močnejši, brez datuma).

3 TRAJNOSTNO POROČANJE

Poročanje o trajnostnem razvoju je oblika nefinančnega poročanja, ki podjetjem omogoča, da opredelijo svoj napredek pri doseganju ciljev na podlagi različnih parametrov, vključno z okoljskimi, socialnimi in upravljalnimi meritvami ter tveganji in vplivi, s katerimi se lahko soočajo trenutno ali v prihodnosti. Glavni cilj trajnostnega poročanja je usmerjanje konkretnih ukrepov k prizadevanjem. Poročanje o trajnostnem razvoju pomaga podjetjem komunicirati tako o pozitivnih kot negativnih vplivih svojih dejanj na okolje, družbo in gospodarstvo ter jim pomaga temu primerno postavljati prioritete (Gep, brez datuma). Poročanje je pomemben del poslovanja podjetja, saj če podjetje ne komunicira s svojimi deležniki, si bodo ti potrebne informacije poiskali sami in si na tej podlagi ustvarili mnenje o podjetju. Podjetje, ki o tem poroča, ima lahko od tega veliko koristi, kar pa se lahko kaže v sposobnosti večje pritegnitve kapitala, poslovnih partnerjev, kupcev, sposobnosti

ohranjanja stikov z oblikovalci politike in drugimi dejavniki odločanja v družbi (Bertoncelj in drugi, 2015, str. 155).

Podjetja lahko informacije o okoljskih, socialnih in gospodarskih vplivih objavijo kot sestavni del poslovnega poročila ali kot ločeno poročilo ter v tiskani ali elektronski obliki. Če se podjetje odloči za ločeno poročilo, ga je primoran objaviti v določenem roku, ki ne presega pol leta po dnevu objave bilance stanja, in se mora nanj sklicevati v poslovnem poročilu. Podjetje s poročilom o svojem trajnostnem delovanju lahko omogoči svojim deležnikom, da so dodatno informirani o družbeno odgovornem ravnanju podjetja. Po eni strani lahko deležniki na podlagi dodatnih informacij lažje sprejemajo odločitve, na drugi strani pa podjetja na podlagi merljivih učinkov spremljajo svoje delovanje in z ustreznimi ukrepi prispevajo k trajnostnem razvoju družbe (Viršek, 2018).

Slovenska zakonodaja, natančneje Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1J), Ur. l. RS, št. 15/17, določa obveznost velikih gospodarskih družb, ki so subjekti javnega interesa in imajo povprečno več kot 500 zaposlenih, ter vseh družb, ki morajo pripraviti konsolidirano letno poročilo, da poleg finančnega poročanja razkrivajo tudi podatke o nefinančnem poročanju, t. i. trajnostnem poročanju. To pomeni, da morajo organizacije, ki izpolnjujejo zgornje kriterije po ZGD-1J, v svojih letnih poročilih vključiti nefinančno trajnostno poročilo, ki seveda vsebuje okoljske in družbene vidike, spoštovanje človekovih pravic ter boji proti korupciji. Poleg tega morajo opredeliti politike na teh področjih ter predstaviti rezultate v zvezi z njimi (Bureau Veritas, brez datuma).

3.1 Vsebina, namen in zahteve trajnostnega poročanja

Poročanje o trajnostnem razvoju trenutno nima določene oblike, vendar na splošno vključuje razkritje ESG ciljev podjetja ter obveščanje o napredku podjetja in prizadevanjih za doseganje trajnostnih ciljev. Poleg pobud ESG ciljev, poročilo o trajnosti vključuje tudi finančne elemente. Poročanje o trajnostnem razvoju zagotavlja zainteresiranim strankam, kot so na primer vlagatelji, pomembne informacije o uspešnosti podjetja, ki presegajo finančna merila (Gep, brez datuma).

Trajnostno poročanje je poleg že omenjenega dragoceno tudi zato, ker lahko pomaga izboljšati preglednost in podobo blagovne znamke. S poročanjem lahko podjetja ublažijo vplive potencialni okoljskih, družbenih in upravljalških tveganj, zmanjšajo količino odpadkov in s tem posledično povečajo prihranke pri stroških in zagotovijo skladnost z regulativnimi zahtevami ter sprejemajo učinkovitejše strateške odločitve (Gep, brez datuma).

Trajnostno poročilo podjetja mora dokazati, da je skladno z veljavnimi predpisi o obveznem poročanju, poleg skladnosti s predpisi pa morajo biti poročila o trajnosti usklajena z zaupanja vrednim naborom standardov, kot sta GRI ali SASB, da se zagotovi, da so podatki popolni in dosledni ter da se izognemo zeleni laži oziroma »greenwashingu« (Gep, brez datuma).

3.2 Standardi GRI

Globalna pobuda za poročanje (v nadaljevanju GRI) je neprofitna organizacija, ki je s pomočjo različnih organizacij razvila Standarde GRI za pisanje trajnostnega poročanja. Ti standardi omogočajo podjetjem sistematično poročanje o njihovih družbeno odgovornih dejavnostih ter spodbujajo merjenje posameznih družbeno odgovornih aktivnosti. Trajnostno poročilo, ki sledi GRI standardom, vključuje informacije o ekonomskih, okoljskih, družbenih in upravljalških učinkih ter rezultatih delovanja organizacije (Ekvilib Inštitut, 2017a).

Poleg prikazovanja smernic za pisanje poročila, daje organizacija GRI možnost podjetjem, da svoja poročila objavijo v njihovi bazi poročil (Ekvilib Inštitut, 2017a). Organizacije lahko uporabijo standarde GRI za pripravo trajnostnega poročila v skladu s standardi ali pa uporabijo izbrane standarde (oziroma njihove dele vsebine) za razkritje informacij za določene uporabnike ali namene. Se pravi, omogočajo organizaciji poročanje na način, ki zajema vse njihove najpomembnejše vplive na gospodarstvo, okolje in ljudi ali pa na način, kjer se lahko organizacije osredotočijo le na specifične teme, kot so na primer podnebne spremembe (Global Reporting Initiative, 2023).

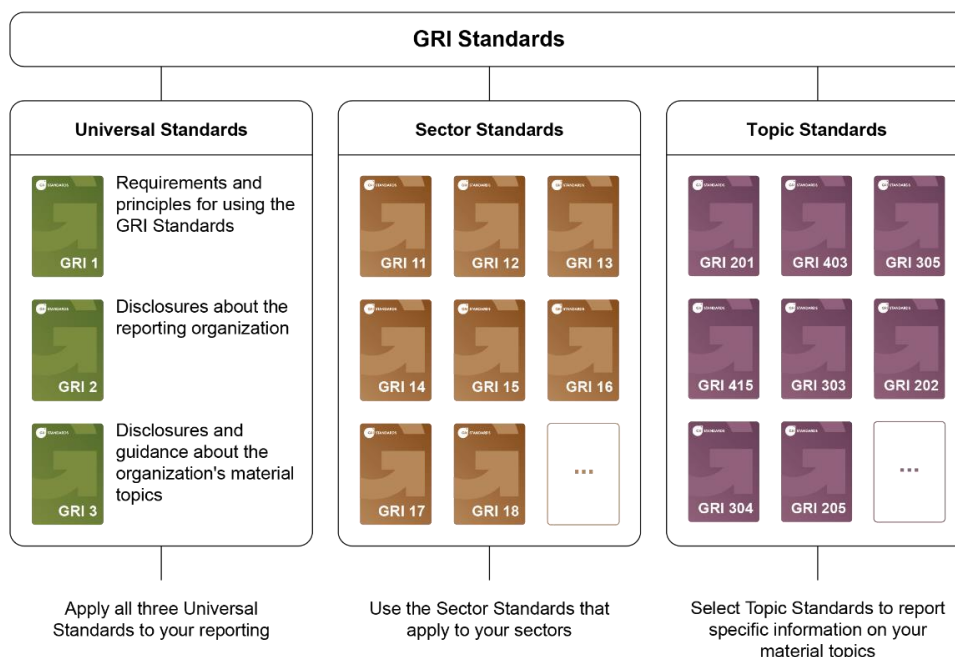
Organizacijam, ki za prikaz informacij o trajnostnem razvoju uporabijo standarde GRI je priporočeno tudi preverjanje poročila s strani neodvisnega organa. Pridobitev neodvisnega zagotovila o korporacijski odgovornosti ali skladnosti poročila o trajnosti je ključnega pomena za ustvarjanje zaupanja med deželniki. Validacija potrjuje, če je poročilo o trajnostnem razvoju ustrezno (npr. izkazovati mora doslednost podatkov, skladnost s standardi, predlogi izboljšav v skladu z načeli, itd.) ter, če sladi načelom in smernicam, ki jih določa GRI (SIQ, 2017).

3.2.1 Modularni sklop standardov GRI

Standardi GRI so oblikovani kot modulni okvir, sestavljen iz teh serij standardov, ki je prikazan spodaj na sliki 4. Modularni sklop je enostaven za uporabo in omogoča celovitno predstavitev ključnih tem organizacij, njihovih vplivov in načinov upravljanja. Razdeljen je na tri sklope in sicer na (Global Reporting Initiative, 2023):

- univerzalne standarde, ki so revidirani v skladu z medvladnimi pričakovanji in vključujejo poročanje o človekovih pravicah in skrbnem pregledu okolja ter veljajo za vse organizacije,
- nove sektorske standarde, ki omogočajo bolj dosledno poročanje o učinkih, specifičnih za določen sektor in
- tematske standarde, ki so prilagojeni za uporabo skupaj z revidiranimi univerzalnimi standardi in navajajo razkritja, ki so pomembna za specifično temo.

Slika 4: Modularni sklop GRI standardov

Vir: Global Reporting Initiative (2023).

3.2.1.1 Univerzalni standardi

GRI 1 je izhodišče za vse organizacije, ki poročajo po standardih GRI, saj določa ključne koncepte in razlaga kako poročati v skladu s temi standardi. Navaja zahteve, ki jih mora organizacija izpolnjevati, da poroča v skladu s GRI standardi. Poleg tega, pa določa tudi načela, ki so temeljna za kakovostno poročanje. To so natančnost, uravnoteženost ter preverljivost (Global Reporting Initiative, brez datuma).

GRI 2 vsebuje razkritja, ki se nanašajo na podrobnosti o organizacijski strukturi in praksah poročanja, kot so dejavnosti, delavci, upravljanje in strategija ter sodelovanje deležnikov. Ti dajejo vpogled v organizacijski profil ter pomagajo pri kontekstu za razumevanje vplivov organizacije (Global Reporting Initiative, brez datuma).

GRI 3 pa govori o materialnih temah. Pojasnjuje korake, s katerimi lahko organizacije določijo teme, ki so najbolj relevantne za njene vplive, materialne teme in opisuje, kako se v tem procesu uporablja sektorske standarde. Vsebuje tudi razkritja za poročanje o seznamu materialnih tem in postopek, s katerim je organizacija določila svoje materialne teme ter kako upravlja vsako temo (Global Reporting Initiative, brez datuma).

3.2.1.2 Sektorski standardi

Sektorski standardi GRI nameravajo povečevati kvaliteto, popolnost in doslednost poročanja organizacij. Standardi navajajo teme, ki bodo najverjetneje pomembne za večino organizacij v določenem sektorju, ki kažejo relevantna razkritja za poročanje. Če je na voljo primeren sektorski standard, je organizacija dolžna uporabiti omenjen standard pri poročanju GRI standardov. Vsak sektorski standard je sestavljen iz začetnega dela, ki daje pregled čez sektorske značilnosti, vključno z aktivnostmi in poslovnimi razmerji, ki lahko podkrepijo njene vplive. Glavni del standarda nato našteje najverjetnejše materialne teme (GRI 3) za določen sektor. Vsaka opisna točka načeloma kaže na relevantna razkritja v Tematskih standardih za poročanje organizacije, lahko pa se dodajo tudi relevantna razkritja, ki pa niso naštet v Tematskih standardih (Global Reporting Initiative, brez datuma).

3.2.1.3 Tematski standardi

Tematski standardi GRI vsebujejo razkritja za zagotavljanje informacije o temah. Primeri vključujejo standarde o odpadkih, zdravju in varnosti pri delu ter davke. Vsak standard vključuje pregled teme in razkritja, specifična za temo. Vključuje tudi, kako organizacija obvladuje s tem povezane vplive. Organizacije izberejo tiste tematske standarde, ki ustrezajo materialnim temam in jih nato uporabljajo za poročanje (Global Reporting Initiative, brez datuma).

4 TRAJNOSTNO POROČANJE BANK

Finančna pobuda okoljskega programa Združenih narodov (v nadaljevanju UNEP FI) je partnerstvo med UNEP in svetovnim finančnim sektorjem za mobilizacijo financiranje zasebnega sektorja za trajnostni razvoj. Organizacija sodeluje z raznimi bankami, zavarovalnicami in vlagatelji, da bi pomagala ustvariti finančni sektor, ki služi ljudem in planetu, poleg tega pa zagotavlja pozitivne učinke za trajnostni razvoj (UNEP, 2021).

Banke bodo v prihodnosti imele še večjo vlogo pri financiranju investicij v zeleni prehod. S povečanim zanimanjem za financiranje trajnostnih dejavnosti bodo banke postajale vedno bolj previdne pri podpori projektov, ki dokazano lahko škodujejo podnebj in okolju, ter pri tistih, ki so izpostavljeni tveganjem zaradi podnebnih sprememb. Da bi banke lahko dobro opravljale svojo vlogo, bodo zato poleg finančnih informacij od podjetij, zahtevale tudi informacije o trajnostnih vidikih njihovega poslovanja. Te informacije bodo vključevale informacije o vplivu podnebnih, okoljskih in družbenih tveganj na podjetje in o odtisu, ki ga ima podjetje na trajnostne dejavnike. Z upoštevanjem okoljskih in družbenih vidikov gospodarskih dejavnosti, skupaj z oceno njihove finančne dobičkonosnosti, se bo tradicionalno bančno poslovanje postopno spreminjalo v trajnostno financiranje (Rant, 2022).

4.1 Načela za odgovorno bančništvo

Načela za odgovorno bančništvo je razvila osrednja skupina bank iz petih držav in so oblikovana tako, da vodijo katero koli banko, da uskladi poslovno strategijo s cilji družbe. Načela zagotavljajo potreben okvir za vzdržen bančni sistem prihodnosti in omogočajo bančnemu sektorju, da dokaže, kako pozitivno prispeva k družbi. Z načeli, banke ukrepajo tako, da uskladijo svoje osnovne strategije, odločitve, posojanja in naložb s cilji trajnostnega razvoja in mednarodnimi sporazumi, kot je pariški podnebni sporazum (UNEP, brez datuma b).

Z načeli odgovornega bančništva so Združeni narodi sklicali banke, da skupaj pripravijo vodilne smernice in inovativna orodja na ključnih področjih trajnostnega financiranja ter se učijo iz najboljših praks med svojimi kolegi, znanstveniki in strokovnjaki ter izkoristijo individualne povratne informacije in skupinske preglede za napredek na trajnostni poti (UNEP, brez datuma b).

Okvir je sestavljen iz šestih načel, ki so oblikovana tako, da prinašajo namen, vizijo in ambicije k trajnostnem financiranju. Ustanovljena so bila leta 2019 s partnerstvom med bankami ustanoviteljicami in Združenimi narodi. Banke podpisnice so se stem zavezale, da bodo teh šest načel vključevale v vsa poslovna področja na strateški, portfeljski in transakcijski ravni (UNEP, brez datuma b).

Na sliki 5 so prikazana načela odgovornega bančništva, vsako posamezno načelo pa tudi narekuje, kaj morajo banke narediti, da izpolnjujejo ta načela.

Slika 5: Načela odgovornega bančništva

PRINCIPLE 1: ALIGNMENT We will align our business strategy to be consistent with and contribute to individuals' needs and society's goals, as expressed in the Sustainable Development Goals, the Paris Climate Agreement and relevant national and regional frameworks.	PRINCIPLE 2: IMPACT & TARGET SETTING We will continuously increase our positive impacts while reducing the negative impacts on, and managing the risks to, people and environment resulting from our activities, products and services. To this end, we will set and publish targets where we can have the most significant impacts.	PRINCIPLE 3: CLIENTS & CUSTOMERS We will work responsibly with our clients and our customers to encourage sustainable practices and enable economic activities that create shared prosperity for current and future generations.
PRINCIPLE 4: STAKEHOLDERS We will proactively and responsibly consult, engage and partner with relevant stakeholders to achieve society's goals.	PRINCIPLE 5: GOVERNANCE & CULTURE We will implement our commitment to these Principles through effective governance and a culture of responsible banking.	PRINCIPLE 6: TRANSPARENCY & ACCOUNTABILITY We will periodically review our individual and collective implementation of these Principles and be transparent about and accountable for our positive and negative impacts and our contribution to society's goals.

Vir: UNEP (brez datuma b).

Prvo načelo odgovornega bančništva je usklajevanje, ki pravi, da morajo banke uskladiti njihovo poslovno strategijo tako, da bo skladna s potrebami posameznikov in družbenimi cilji ter prispevala k njim, kot je izraženo v trajnostnih ciljih, Pariškem podnebnem sporazumu ter ustreznem nacionalnem in regionalnem okviru (UNEP, brez datuma b).

Drugo načelo pravi, da naj banke nenehno nadaljujejo z povečevanjem njihovih pozitivnih vplivov, medtem ko naj zmanjšujejo njihove negativne vplive in da poleg tega tudi obvladujejo tveganja za ljudi in okolje, ki izhajajo iz njihovih dejavnosti, izdelkov ter storitev. V ta namen bodo banke postavile cilje, kjer lahko dosežejo največji vpliv (UNEP, brez datuma b).

Tretje načelo opisuje, kako bodo banke delale odgovorno z njihovimi strankami in jih spodbujale k trajnostnim praksam in omogočile ekonomske aktivnosti, ki bodo ustvarile skupno blaginjo za sedanje in prihodnje generacije (UNEP, brez datuma b).

Naslednje načelo zavezuje banke, da naj se produktivno posvečajo, sodelujejo ter se povežejo z relevantnimi deležniki za doseganje družbenih ciljev (UNEP, brez datuma b).

V petem načelu se banke zavezujejo, da bodo načela odgovornega bančništva uresničevale z učinkovitim upravljanjem in kulturo odgovornega bančništva (UNEP, brez datuma b).

Zadnje načelo pa pravi, da naj banke redno pregledujejo naše individualno in kolektivno izvajanje predhodnih načel ter naj bodo pregledne in odgovorne za njihove pozitivne in negativne vplive. Omeni tudi, da naj opazujejo njihov prispevek k družbenim ciljem (UNEP, brez datuma b).

4.1.1 Namen, vizija in misija Okoljskega programa Združenih narodov

Namen odgovornega bančništva je problikovati bančno industrijo tako, da bankam omogoči vodilo vlogo pri doseganju družbenih ciljev. **Vizija** okoljskega programa Združenih narodov je odgovorna bančna industrija, ki je sestavni del družbe 21. stoletja, ker služi in prispeva k vključujoči družbi, ki trajnostno uporablja svoje naravne vire. Njihova **misija** pa je, da bodo banke prevzele vodilo vlogo in uporabile izdelke, storitve, odnose za podporo in pospešitev temeljnih sprememb v gospodarskih in življenjskih slogih, ki so potrebne za doseg skupne blaginje za sedanje in prihodnje generacije (UNEP Finance initiative, brez datuma b).

4.2 Zavezništvo za podnebno nevtrarno bančništvo

Zavezništvo za podnebno nevtrarno bančništvo (angl. Net Zero Banking Alliance, v nadaljevanju NZBA) je vodila podnebna pobuda v okviru načel odgovornega bančništva za pospešitev znanstveno utemeljenega postavljanja podnebnih ciljev. Ta zaveza združuje kratkoročne ukrepe z odgovornostjo, ki predvideva, da bodo banke podpisnice določile vmesne cilje za leto 2030. Prvi vmesni cilji se bodo osredotočali na prednostne sektorje, na

katere ima banka lahko največji vpliv. NZBA krepi, pospešuje in podpira izvajanje strategij razogljichenja ter zagotavlja mednarodno skladen okvir in smernice za delovanje bank. Zagovarja ključno vlogo bank pri podpiranju globalnega prehoda realnega gospodarstva na ničelne neto emisije (UNEP, brez datuma a).

Vse banke, ki so podpisale to zavezo, bodo do leta 2050 preusmerile operativne in pripisljive emisije toplogrednih plinov iz svojih posojilnih in naložbenih portfeljev na ničelne neto emisije (UNEP, brez datuma a).

4.3 Trajnostno poročanje banke NLB

Nova ljubljanska banka (v nadaljevanju NLB) je do leta 2020 že pričela upoštevati cilje trajnostnega razvoja OZN, poleg tega pa je leta 2020 kot prva banka iz Slovenije podpisala globalna načela OZN za odgovorno bančništvo. Skupina NLB se je pridružila temu okviru zato, da bi lahko krepila svoj pozitiven vpliv na planet in ljudi, pri čemer je še posebej naklonjena gospodarskemu razvoju in izboljšanju kakovosti življenja v regiji, kjer banka deluje. Ob upoštevanju načel odgovornega bančništva, banka NLB usklajuje svoje poslovanje s cilji trajnostnega razvoja OZN in Pariškega podnebne sporazuma iz leta 2015. Vse to pa se odraža v poslovnem modelu skozi poslovanje, financiranje in investicijskih aktivnosti (NLB Skupina, 2022, str. 17). Skupina NLB se nanaša na 5 ključnih trajnostnih ciljev, ki odražajo njen največji vpliv. Izbrane cilje prikazuje slika 6.

Slika 6: Trajnostni cilji NLB Skupine

Vir: lastno delo.

Zagoraj prikazani ciji so temelj za izvajanje načel odgovornega bančništva. Ta načela banki omogočajo, da vključi trajnost v vsa svoja poslovna področja, da lahko tako pozitivno vpliva

na planet in ljudi, obenem pa zmanjša negativne vplive ter nadzoruje tverganja in izkoristi nove poslovne priložnosti (NLB Skupina, 2022, str. 17).

V letu 2022 se je banka pridružila Zavezništvu za podnebno nevtralnno bančništvo. Uvedla je strategijo za podnebno nevtralnno poslovanje, pri kateri mora spoštovati zahteve NZBA. S to strategijo izkazuje zavezanost k nizkoogljičnemu gospodarstvu in financiranju zelenega prehoda. Prav tako pa se zavzema tudi za prehod operativnih in pripisljivih emisij toplogrednih plinov iz kreditnih in naložbenih portfeljev v usklajenost s potmi do podnebne nevtralnosti najkasneje do leta 2050 (NLB Skupina, 2022, str. 14).

V okviru trajnostnega razvoja je Skupina NLB opredelila tri glavne strateške stebre trajnostnega razvoja, ki določajo širši strateški načrt za uvedbo elementov v poslovni model in poslovanje v vseh poslovalnicah banke. To so (NLB Skupina, 2022, str. 12):

- trajnostno poslovanje,
- trajnostno financiranje ter
- prispevek k družbi.

Pri trajnostnem poslovanju ima Skupina NLB cilj, da zagotavlja etično in učinkovito poslovanje in da uvede ukrepe, ki vodijo k zmanjšanju negativnega okoljskega odtisa. K poslovanju sodita tudi odgovornost do zaposlenih (razvoj spodobnosti, raznolikost, zdravje in varnost, dobro počutje zaposlenih) in odgovornost do komitentov (aktivno vključevanje komitentov, odgovorno trženje), (NLB Skupina, 2022, str. 15).

Uvedba strategije podnebne nevtralnosti so razporedili pod trajnostno financiranje. Cilj pri trajnostnem financiranju je upravljanje tveganj trajnostnih stebrov ter iskanje poslovnih priložnosti, ki izhajajo iz prehoda na nizkoogljično poslovanje in krožno gospodarstvo. V poročilu je tudi omenjeno, da želijo podpirati komitente pri njihovi lastni preobrazbi v nizkoogljično poslovanje in preusmeritev kapitalskih tokov v smer zelenega prehoda (NLB Skupina, 2022, str 15).

Na zadnje pa želijo aktivno prispevati k širšemu družbeno-gospodarskemu razvoju s poudarkom na krajevnih skupnosti v okolju, kjer so banke NLB locirane. Pri družbeni odgovornosti podjetij želijo biti aktivni na več področjih, kot je finančna pismenost, humanitarnost, kulturna dediščina, šport in varstvo okolja (NLB Skupina, 2022, str. 15).

Skupina NLB si je zadala štiri ključne strateške usmeritve, na katere se nanaša tudi poslovanje poslovalnic. Želi biti regionalni prvak, postaviti stranke na prvo mesto, okrepiti svoj tržni položaj ter unovčiti priložnosti in sinergije. (NLB Skupina, 2022, str. 7).

4.3.1 Sodelovanje s strokovnimi in poslovnimi združenji

Skupina NLB, kot članica slovenskega in evropskega združenja bank aktivno sodeluje pri oblikovanju regulativnih okvirjev. Za Skupino je pomembno, da sodeluje v veliko

organizacijah, saj na tak način krepi sposobnosti za zeleni prehod in soustvarja prihodnje aktivnosti za doseg krajevnih, regionalnih in svetovnih trajnostnih ciljev. Kot že omenjeno se je banka priključila organizaciji UNEP FI in NZBA, je pa tudi članica v Evropskem bančnem združenju, Združenju bank Slovenije za trajnostno financiranje. Za trajnostno poročaje uporablja standarde GRI (NLB Skupina, 2022, str. 9).

4.3.2 Trajnostna strategija Skupine NLB

NLB spremlja trajnostno finančno poslovanje in aktivno prispeva k bolj uravnoteženemu gospodarskem in družbenem sistemu. Vpeljava trajnostnega pristopa Skupine NLB v njen poslovni model zajema 5 ključnih elementov. To so (NLB Skupina, 2022, str. 14):

- izpolnjevanje potreb in pričakovanj deležnikov (vlagatelji, zaposleni, fizične osebe, podjetja, dobavitelji, itd.),
- sistem upravljanja okolja in družbe (izboljšanje sposobnosti banke za upravljanje okoljskih in socialnih tveganj, zmanjšanje kreditnih tveganj in odgovornosti, ki izhajajo iz okoljskih ter socialnih vprašanj),
- načela za odgovorno bančništvo (izpolnjevanje zavez v okviru članstva v UNEP FI in usklajevanje strategij, kreditiranja in investiranja s cilji trajnostnega razvoja),
- strategija podnebno nevtralnega poslovanja (spoštovanje zahtev NZBA, izkazovanje zavezanosti k nizkoogljičnemu gospodarstvu in financiranju zelenega prehoda) ter
- okvir trajnostnega razvoja (vključevanje ESG meril v poslovne odločitve, optimizacija naravnih virov, itd.).

4.3.3 Zaveza načelom OZN za odgovorno bančništvo

Skupina NLB sledi svoji zavezi, da bo svoje poslovanje uskladila v vsemi šestimi načeli za odgovorno bančništvo in napredek pregledno spremljala čez leto ter o napredkih poročala na letni osnovi (NLB Skupina, 2022, str. 18).

Za prvo načelo je in tudi še bo NLB uskladal svojo poslovno strategijo tako, da bo prilagojena in v podporo potrebam posameznim osebam in ciljem družbe, ki jih izkazujejo trajnostni cilji, Pariški podnebni sporazum ter ustrezni nacionalni in regionalni okviri. V letu 2022 je Skupina NLB svojim strankam ponudila storitve s trajnostno komponentno financiranja in okrepila upravljanje trajnostnega poslovanja (NLB Skupina, 2022, str. 18).

V drugem načelu se je Skupina NLB zavzela za neprestano povečevanje pozitivnih vplivov in obenem zmanjševanje negativnih vplivov. S tem namenom bo določila in objavila cilje, pri katerih ima lahko največji vpliv. V letu 2022 je Skupina NLB na podlagi analiz prednostno opredelila 3 ključna področja vpliva. To so podnebje, učinkovitost in varnost virov ter vključujoče in zdravo gospodarstvo (NLB Skupina, 2022, str. 18).

Tretje načelo se navezuje na stranke in komitente, kjer se je Skupina NLB zavezala, da bo z njimi ravnali odgovorno tako, da bo spodbujala trajnostne prakse in omogočila gospodarske dejavnosti, ki ustvarjajo skupno blaginjo za sedanje in prihodnje generacije. Leta 2022 je NLB to načelo izpolnjevala tako, da je strankam ponujala posojila s tajnostno sestavino financiranja z nižjo obrestno mero kot v redni ponudbi. Podpirala je edinstvene in inovativne ideje in projekte, ki najbolje obravnavajo trajnost ter aktivno omogočala trajnostno financiranje večjih infrastrukturnih projektov, kot so veterne elektrarne in energetske ulinkovite zgradbe (NLB Skupina, 2022, str. 19).

Pri četrtem načelu ja Skupina NLB za leto 2022 poročala, da redno sodeluje z vsemi deležniki, da bi lahko čim boljše uresničevala interese obeh strani na dnevni, mesečni in letni ravni. Nagnjena je k odprti in pregledni komunikaciji z vsemi deležniki o kakršnih koli pomembnih temah, še posebej s trajnostno tematiko, zato želi svojim deležnikom v najkrajšem času posredovati natančne informacije na podlagi dejanskih podatkov (NLB Skupina, 2022, str. 19).

Peto načelo želi Skupina NLB uresničevati z učinkovitim upravljanjem in kulturo odgovornega bančništva. Za leto 2022 je poročala, da je uvedla več politik in postopkov za izvajanje trajnostne strategije. Njihov trajnostni okvir določa ključne usmeritve za nadaljni razvoj politik, struktur in postopkov odgovornega bančništva, stebrov ESG in trajnosti. Pri kulturi odgovornega bančništva so napredovali tako, da imajo zaposleni obvezna letna izobraževanja na teme, kot so etika, integriteta, preprečevanje korupcije, itd. Trajnost so vključili tudi v njihovo politiko sistema nagrajevanja in upravljanja uspešnosti (NLB Skupina, 2022, str. 110).

Pri zadnjem načelu pa so se zavezali za redno pregledovanje izvajanje predhodnih načel ter da bodo zagotovili transparentnost in odgovornost glede pozitivnih in negativnih vplivov na okolje ter lastnega prispevka k družbenim ciljem. Pri tem načelu se je Skupina NLB zavezala, da bo razkrila vse relevantne podatke ciljev ESG, nadaljevala z izvajanjem taksonomije EU, pripravila in uvedla strategijo podnebne nevtralnosti ter poskušala doseči cilje, ki so povezani z zmanjševanjem ogljičnega odtisa v ogljično intenzivnih panogah, do konca leta 2023 (NLB Skupina, 2022, str. 112).

4.3.4 Ključni dosežki v letu 2022

V letu 2022 je Skupina NLB prejela svojo prvo ESG oceno, kjer se je uvrstila med 15 % najboljših bank, ki jih je ocenjevala družba Sustainalytics (NLB Skupina, 2022, str. 4).

Pri okoljskem standardu si je banka zadala cilj, da bo najkasneje do leta 2050 uskladila emisije toplogrednih plinov iz poslovanja in pripadajoče emisije iz kreditnih in naložbenih portfeljev s cilji podnebne nevtralnosti. To pa je tudi eden izmed razlogov, da se je Skupina NLB pridružila Zavezništvu za podnebno nevtralno bančništvo. Realizirala je 166,9

milijonov EUR trajnostnega financiranja za mala podjetja in pravne osebe ter 53 milijonov EUR za prebivalstvo (NLB Skupina, 2022, str. 4).

Dosegla je tudi kar 46 % zmanjšanje ogljičnega odtisa poslovanja, zmanjšala porabo papirja za 17 % in v njihovih poslovnih prostorih porabila 100 % električne energije, ki je brezogljirnega vira energije (NLB Skupina, 2022, str. 4).

V družbenem standardu je z odgovornim vključenjem deležnikov prispevala k družbeni uspešnosti. Sklenila je večja partnerstva v kar dveh novih projektih trajnostne mobilnosti v Sloveniji. To sta mestna kolesa in javni prevozi z mestno kartico. Poleg tega pa je Skupina NLB donirala več kot 500.000 EUR humanitarnim organizacijam v regiji. Organizirala je tudi dan trajnosti NLB Skupine, kjer so zaposleni krepili svojo ozaveščenost in zavzetost glede trajnostnih tem. Dogodka se je udeležilo več kot tisoč zaposlenih. Izobraževanje zaposlenih na splošno se je v letu 2022 povečalo za kar 22,4 ur na osebo (NLB Skupina, 2022, str. 4).

Za upravljanje, kot zadnji trajnostni steber, pa je NLB Skupina zavezana na najvišjo raven standardov korporativnega in trajnostnega upravljanja. S strani družbe Sustainability je na področju tvegaja ESG prejela oceno 17,7 kar pomeni nizko tveganje. Trajnosten upravljanje so utrdili z vzpostavitvijo novega oddelka za trajnostni razvoj in poimenovanjem koordinatorjev ESG v regiji, kjer je potrebno omeniti, da je delež žensk na vodilnih položajih znašal 56 %. Uvedli so tudi celotno matriko ključnih kazalnikov uspešnosti ESG, saj želijo povečevati vključenost dejavnikov ESG v njihovo poslovanje in v kreditni proces (NLB Skupina, 2022, str. 4).

Za letošnje leto (2023) napovedujejo, da bodo še naprej razvijali in naslavljali vse stebre trajnostnega razvoja v njihovih bančnih članicah po regijah. S hitrejšim tempom bodo nadaljevali z uvajanjem taksonomije EU, razvojem svoje poslovne strategije podnebne nevtralnosti in financiranjem zelenega prehoda z razogličanjem (NLB Skupina, 2022, str. 17).

5 SKLEP

Cilje te naloge je bil raziskati pomen trajnostnega razvoja in samega porčanja o trajnosti za banke ter analizirati najnovejše trajnostno poročilo Skupine NLB. Prišla sem do zaključka, da trajnostni razvoj predstavlja pomemben koncept, katerega cilj je zadovoljevanje potreb sedanje generacije brez ogrožanja prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe. Pri uresničevanju trajnostnih stebrov in ciljev je ključno, da se tako organizacije kot ljudje osredotočimo k ukrepanju za izboljševanje blaginje ljudi in ohranjanju zdravega planeta.

Ključno pri trajnostnem poročanju je uporaba standardov GRI, ki so zelo kompleksno razdeljeni in omogočajo sistematično poročanje o trajnostnih vidih poslovanje organizacij. Pomembno je tudi omeniti trajnostno poročanje bank, ki se poleg standardov GRI, navezujejo tudi na načela za odgovorno bančništvo, ki so jih ustanovili Združeni narodi in banke ustanoviteljice. Načela želijo spodbuditi banke, da vzpostavijo potreben okvir za vzdržen bančni sistem prihodnosti in da omogočijo bančnemu sektorju, da dokaže, kako lahko pozitivno prispeva k družbi in okolju.

Analiza trajnostnega poročanja Skupine NLB iz leta 2022 je pokazala, da ima banka jasno opredeljene trajnostne cilje, katere želi tudi v nadaljnosti nadgrajevati in aktivno prispevati k bolj uravnoteženemu gospodarskemu in družbenemu sistemu. Skupina NLB je prva banka v Sloveniji, ki je podpisala globalna načela OZN za odgovorno bančništvo. Ta okvir je podpisala zato, ker želi krepiti svoj pozitiven vpliv na planet in ljudi, hkrati pa zmanjševati negativen vpliv. Vse to pa se odraža v njenem poslovnem modelu skozi samo poslovanje, financiranje storitev ter investicijskih aktivnosti.

Na podlagi teh ugotovitev je jasno, da trajnostni razvoj in trajnostno poročanje igrata ključno vlogo pri oblikovanju in spremljanju trajnostnih prizadevanj organizacij in bank ter prispevanju k globalnim trajnostnim ciljem, kot je zmanjševanje emisije toplogrednih plinov in omejitve globalnega segrevanja.

Banke in organizacije imajo lahko velik vpliv na trajnostni razvoj, zato jih je potrebno še naprej spodbujati k trajnostnem poročanju in prispevanju svojih pozitivnih vplivov k trajnostnem razvoju.

LITERATURA IN VIRI

1. Acciona. (2020). *Sustainable development*. <https://www.acciona.com/sustainable-development/>
2. Bertonec, A., Bervar, M., Meško, M., Naraločnik, A., Nastav, B., Roblek, V. in Trnavčević, A. (2015). *Trajnostni razvoj: Ekonomski, družbeni in okoljski vidiki* (2. izd.). IUS Software, GV založba.
3. Bradač Hojnik, B. (2022). Ustvarjanje vrednosti v okviru trajnostnega podjetništva in poslovnih modelov. V M. Duh in T. Štrukelj (ur.). *Izzivi trajnostnega razvoja organizacij* (str. 15-33). Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
4. Bureau Veritas. (brez datuma). *Preverjanje in potrjevanje trajnostnih poročil*. Pridobljeno 18. maja 2023 s <https://www.bureauveritas.si/needs/preverjanje-trajnostnih-porocil>
5. Cipra. (2019). *Cilji trajnostnega razvoja*. Pridobljeno 25. aprila 2023 s <https://www.cipra.org/sl teme/alpska-politika/agenda-2030>
6. Dallmer, J. (brez datuma). *Trajnostni razvoj* [objava na blogu]. Pridobljeno 23. aprila 2023 s <https://www.traveldifferent.org/si/blog/trajnostni-razvoj>
7. Ekvilib Inštitut. (2017a). *Trajnostno oz. nefinančno poročanje*. Pridobljeno 17. maja 2023 s <https://www.ekvilib.org/sl/druzbeno-odgovornost-podjetij/trajnostno-porocanje-po-smernicah-gri-global-reporting-iniciative/>
8. Ekvilib Inštitut. (2017b). *Trajnostni razvoj in družbena odgovornost podjetij*. Pridobljeno 18. aprila 2023 s <https://www.ekvilib.org/sl/druzbeno-odgovornost-podjetij/trajnostni-razvoj-in-druzbeno-odgovornost-podjetij/>
9. Evropski svet. (2023). *Pariški sporazum o podnebnih spremembah*. Pridobljeno 25. aprila 2023 s <https://www.consilium.europa.eu/sl/policies/climate-change/paris-agreement/>
10. Gep. (brez datuma). *What is sustainability reporting?* Pridobljeno 2. maja 2023 s <https://www.gep.com/knowledge-bank/glossary/what-is-sustainability-reporting>
11. Global Reporting Initiative. (2023). *The global standards for sustainability impacts*. Pridobljeno 16. maja 2023 s <https://www.globalreporting.org/standards/>
12. Global Reporting Initiative. (brez datuma). *A short introduction on GRI Standards*. Pridobljeno 17. maja 2023 s <https://www.globalreporting.org/media/wtaf14tw/a-short-introduction-to-the-gri-standards.pdf>
13. Green Business Bureau. (2021). *ESG and Sustainability: Your 101 Guide for Understanding Corporate Sustainability*. Pridobljeno 18. maja 2023 s <https://greenbusinessbureau.com/topics/sustainability-benefits-topics/esg-and-sustainability-your-101-guide-for-understanding-corporate-sustainability/>
14. Jaklič, M. (2017). *Poslovno okolje in trajnostni razvoj*. Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani.
15. Kyoto Protocol. (brez datuma). V *Encyclopaedia Britannica*. Pridobljeno 23. aprila 2023 s <https://www.britannica.com/event/Kyoto-Protocol>

16. Nenad, M. (2016). *Posledice Pariškega podnebnega sporazuma 2015 z vidika vloge velesil pri njegovem oblikovanju* (magistrsko delo). Fakulteta za družbene vede.
17. NLB Skupina. (2022). *Poročilo NLB Skupine o trajnostnem razvoju za leto 2022*. pridobljeno 17. junija 2023 s https://www.nlb.si/trajnostno_porocilo_2022.pdf
18. Organizacija združenih narodov. (brez datuma). *Cilji trajnostnega razvoja*. Pridobljeno 28. aprila 2023 s https://unis.unvienna.org/unis/sl/topics/sustainable_development_goals.html
19. Rant, V. (2022). NLB d.d. *Priložnosti in izzivi trajnostnih financ za mala in srednje velika podjetja*. Pridobljeno 15. junija 2023 s <https://www.nlb.si/priloznosti-in-izzivi-trajnostnih-financ-za-mala-in-srednja-podjetja>
20. SDG Watch Europe. (brez datuma). *Kaj je Agenda 2030 in kaj so cilji trajnostnega razvoja?* Pridobljeno 25. aprila 2023 s <https://www.sdwatcheurope.org/wp-content/uploads/2020/05/SDGs-Handbook-in-Slovenian.pdf>
21. SIQ. (brez datuma). *Trajnostni razvoj*. Pridobljeno 23. aprila 2023 s <https://www.siq.si/nase-dejavnosti/certificiranje-organizacij/predstavitev/trajnostni-razvoj/>
22. Skupaj močnejši. (brez datuma). *Cilji trajnostnega razvoja*. Pridobljeno 28. aprila 2023 s <https://www.skupaj-mocnej.si/poglavje/cilji-trajnostnega-razvoja/>
23. Statistični urad Republike Slovenije. (brez datuma). *Kazalniki trajnostnega razvoja*. Pridobljeno 25. aprila 2023 s <https://www.stat.si/Pages/cilji>
24. Sustainable Development Commission. (brez datuma). *What is sustainable development*. Pridobljeno 22. aprila 2023 s <https://www.sd-commission.org.uk/pages/what-is-sustainable-development.html>
25. UNEP Finance Initiative. (brez datuma a). *Net-Zero Banking Alliance*. Pridobljeno 18. junija 2023 s <https://www.unepfi.org/net-zero-banking/>
26. UNEP Finance Initiative. (brez datuma b). *Principles for responsible banking*. Pridobljeno 16. junija 2023 s https://www.unepfi.org/wordpress/wp-content/uploads/2019/07/PrinciplesOverview_Infographic.pdf
27. United Nations Climate Change. (brez datuma). *What is the United Nations Framework Convention on Climate Change?* Pridobljeno 22. aprila 2023 s <https://unfccc.int/process-and-meetings/what-is-the-united-nations-framework-convention-on-climate-change>
28. United Nations Environment Programme. (2021). *Principles for Responsible Banking build new pathway for banks to collectively accelerate action on universal financial inclusion and health*. Pridobljeno 15. junija 2023 s <https://www.unep.org/news-and-stories/press-release/principles-responsible-banking-build-new-pathway-banks-collectively>
29. United Nations Environment Programme. (brez datuma). *Principles for Responsible Banking*. Pridobljeno 15. junija 2023 s <https://www.unepfi.org/industries/banking/principles-for-responsible-banking/>
30. Viršek, D. (2018). Finančni plus ni edini vidik uspeha podjetja. *Delo*. Pridobljeno 2. maja 2023 s <https://www.delo.si/gospodarstvo/novice/financni-plus-ni-edini-vidik-uspeha-podjetja/>